Ao. 1808. No. 76.

OMMELANDER COURANT.

DINGSDAG DEN 20 SEPTEMBER.

A S I Ë N.

SCHIRAS *den 20 Juny.* (Uit de Moniteur.) De Engelschen hebben op nieuw pogingen gedaan om een hunner Envoyés in Perſie te doen toelaten; maar Fethali-Schach, vastelyk voornemens zynde om geene gemeenſchap, hoe genaamd, met hen te hebben, heeft aan alle de Gouverneurs zyner grensplaatſen order gegeven, om geenen Agent van die Natie te ontvangen, en zelfs aan byzondere Couriers, welke de Engelſchen naar Téhéran mogten willen afzenden, den doortogt te weigeren. De Engelſchen ondersteunden hun verzoek door bedreigingen; zy hadden 18 ſchepen in de Perſiſche Golf byeengezameld, en maakten zich gereed om eene landing te doen.

Zoodra Fethali-Schach van dit ontwerp onderrigt was, deed hy een Korps troepen te Schiras byeenkomen, met last aan het zelve, om zich naar alle aandeelige punten der Kusten te begeven, alwaar voor eenig gevaar mogten bloot ſtaan. Dit Korps werd gecommandeerd door Ismaël-Bey, een' zeer verdienſtelyken Officier, die met roem op de grenzen van Georgie gedient had.

De Engelſchen hebben echter, na onderſcheidene punten bedreigd te hebben, by Bender-Bouchehr eene landing beproefd; doch de Perſiſche troepen, die met ſpoed derwaards getrokken waren, hebben hen met grooten moed te rug gedreven en genoodzaakt om zich weder in te ſchepen.

R U S L A N D.

PETERSBURG *den 27 Augustus.* Ons Eskader onder den Admiraal Chamykon, uit 9 Linie-ſchepen en 9 Fregatten beſtaande, welke het vyandelyk Eskader van 11 Linie-ſchepen nog niet heeft ontmoet, heeft den 2 dezer 5 vyandelyke Transport-vaartuigen, benevens een Brik van 20 Stukken genomen. Op de Transportſchepen bevonden zich 300 man en 8 Officieren, en op de Brik eene ſomme geld van 22650 Rykdaalders.

D U I T S C H L A N D.

KASSEL *den 8 September.* Eergisteren avond zyn twee Heden uit deze ſtad, welke onder de vorige Regeering Hooge Ambten bekleed hebben, gearresteerd, en naar het Kasteel gebragt. De oorzaak van hunne arresteering, is nog niet bekend.

De Koning, naauwlyks in ons midden teruggekeerd, maakt zich op nieuw tot een uitſtapjen naar Osnabrugge gereed. Men zegt, dat de reis tegen den 10 dezer bepaald is, en dat by deze gelegenheid, ook de Koning van Holland, zich naar eene Grens-plaats zal begeven, en beide Majeſteiten, aldaar eene zamenkomst hebben zullen.

HAMBURG *den 9 September.* Uit St. Petersburg heeft men, in dato den 24 ll. het volgende: „ In de Oorlogsberigten uit Finnland, leest men onder anderen, dat de Generaal Jankowitsch, den 28 Juny (o. ſt.), het Korps van den Generaal Cronſtedt, omtrent 5000 Man ſterk, geſlagen en tot de retraite genoodzaakt heeft. De ſlag duurde 8 uren."

„ Van meer aanbelang was de ſlag te Land en ter Zee, by het Eiland Sando, welke van 5 uren na midder-nacht, tot 8 uren des avons duurde, en waarin de Vyand, naar het zeggen der Gevangenen, 1200 Gemeenen, en 10 Officieren verloor. Van onze zyde, hadden wy 120 Dooden, waaronder 1 Officier, en meer dan 200 Gekwetſten. De buit dien wy veroverd hebben, beſtaat uit 2 Vlaggen, welke van 2 Kanonneer-Boten, die in den grond geboord waren, genomen zyn; 10 Stukken Kanon, 4 Officieren, en 180 Gemeenen, zyn gevangenen gemaakt."

Over Zweden heeft men Engelſche berigten ontvangen, welke tot den 19 Augustus loopen. Dezelve behelzen onder anderen, de navolgende tydingen:

„ In Duins zyn 10 Retourſchepen uit Oost-Indiën aangekomen. Den 8 Maart is het Fregat la Piemontaiſe in de Oost-Indiſche Wateren, na een gevegt, 't welk drie dagen duurde, door Z. M. Schip Fiorenſe genomen en geheel masteloos naar Columbo gesleept. De Engelſche Kapitein ſneuvelde in 't einde van 't gevegt, en de vyandelyke Kapitein Moreau doorſchoot zich zelven, liever dan zich in 's Vyands handen te leveren. Hardnekkiger Zeegevegt heeft er, volgens getuigenis van den Admiraal Pole, gedurende dezen Oorlog nog niet plaats gehad. De Admiraal Drury is in de Oost-Indiën aangekomen. Ons Oorlogſchip the Ruſſel, van 74 Stukken, heeft een ryk geladen Oost-Indievaarder veroverd. Onze troepen hebben ook bezit van het Deensch Etabliſement te Serampour genomen."

Men heeft hier uit het Noorden niets nieuws. De Hollandſche troepen, die verder Noordwaars in Denemarken waren opgerukt, zyn van daar terug gekomen.

F R A N K R Y K.

BAIJONNE *den 1 September.* De Franſche Armee in Spanje, heeft zeer ſterke poſitien langs de rivier de Ebro; men heeft bruggenhoofden vervaardigd, om alle de paſagien van belang te dekken.

De Engelſchen hebben te Gibraltar eene ongeloofelyke menigte van hunne koopgoederen gebragt, dewelken zy van daar in de ſteden van het zuidelyk Sparje verſpreiden. Zy hebben zelfs aan de Insurgenten verlof gevraagd, om magazynen in de havens van Spanje te mogen aanleggen. Deze zyn eene zekere prooi voor het Franſche leger.

Men heeft onmiddelyke tyding uit Portugal, dat de Hertog van Abrantes, (Generaal Junot,) zyn Hoofdkwartier te Maſra heeft, eene poſitie die Lisſabon beheerscht, en dat het Ruſſisch eskader zich, onder bedekking van de Forten, in ſinke geſchaard heeft, om den mond van de Taag te verdedigen.

PARYS *den 11 September.* Een onzer Dagbladen deelt uit het officieel Dagblad van Milaan, van den 5 dezer, het volgend Artykel mede:

„ Het tweede Korps van het groote Leger, het welk ſedert deszelfs komst in Italie, zich in het Landſchap Friuli had verzameld, is uit een gegaan. Zyne Majeſteit de Keizer en Koning, heeft by eene ordre van den 28 Augustus gelast, dat dit Korps, even als het overig gedeelte van het Italiaansch Leger, op den vredes voet gebragt moet worden, en dat de Diviſien, waar uit het beſtaat, hun nummer in het Leger moeten nemen. De Generaal Baraguey d' Hilliers, die dat tweede Korps commandeerde, gaat over tot het Gouverneurſchap van Venetiën, om den Generaal Lauriſton te vervangen, welke zyn dienst als Aide de Camp by den Keizer gaat hervatten."

„ Die tyding, voor welker echtheid wy inſtaan, is meer dan genoegzaam, om de goede verſtandhouding te bewyzen, welke tusſchen alle Mogencheden des vasten Lands plaats heeft, en ter ſtuiting van al de geruchten, welke eenige Agioteurs zich beyveren te verſpreiden."

Men voege hier by, het volgende berigt, uit het Saxiſche, in dato den 23 Augustus:

„ De bevreesdheid voor den oorlog met Oostenryk, is verdweenen, ſedert te Dresden bekend geworden is, dat het Hof van Oostenryk, den 9 Augustus, eene allergerustſtellendſte verklaring, met oogige tot deszelfs toerustingen, aan den Keizer der Franſchen heeft gedaan."

By dit alles komt nog dit kort, maar zeer gewigtig Artykel, in den Moniteur van heden medegedeeld: „ Een Traktaat, den 8 dezer maand geteekend, tusſchen den Heer Champagny, Minister van Buitenlandſche Zaken, en Zyne Kon. Hoogheid den Prins Willem van Pruiſsen, heeft alle verſchillen, welken tusſchen Frankryk en Pruiſsen plaats hadden, uit den weg geruimd."

H O L L A N D.

AMSTERDAM *den 15 September.* Eergisteren is alhier de Afbraak van het Waaggebouw, door den Heer Theſaurier dezer Stad, publyk geveild, op de plaats van het Stadhuis; zynde, behoudens het beraad van gemelden Heer Theſaurier, verkogt voor agt duizend guldens. In de Verkoop-Condition is onder anderen gemeld, dat het zelve Gebouw, binnen den tyd van zes weken, geheel moet zyn afgebroken.

De, door den Heer Directeur-Generaal der ſchoone Kunſten en Wetenſchappen aangekondigde Tentoonſtelling van Schilderſtukken, heeft heden een aanvang genomen. De toevloed van aanſchouwers was ongemeen groot.

GRONINGEN *den 19 September.* De origineele brief, die het kenmerk draagt van de dubbelzinnigheid der Pruiſiſche Ministers, (ingevolge onze voorige) by het arreſteren van den Prüiſiſchen Aſeſſor Koppe, onder deszelfs papieren gevonden, is van den volgenden inhoud:

„ *Königsbergen* den 15 Augustus. In het officieele ſchryven, hetwelk de Heer Koppe de eer zal hebben u te overhandigen, zal uwe Doorluchtigheid alles vinden, wat betrekking tot de Finantie-zaken heeft; ik zal hier ſlegts eenige aanmerkingen, betreffende onzen toeſtand in het algemeen, byvoegen:"

„ Op raad van den Grave G. L. W., heeft men den Prins W. herhaalde keeren last gegeven, eene Alliantie en een Korps hulptroepen aan te bieden; en om eene vermindering of uitſtel der Contributien te verzoeken; maar, ingevalle de Keizer zich wederom tot nieuwe ondernemingen verwyderde, dan, op eene welvoeglyke manier terug te treden. Neemt de Keizer, onder de tegenwoordige omſtandigheden, waarin wy hem van dienst kunnen zyn, dit niet aan, zoo is het een bewys, dat het beſloten is ons te vernietigen, en dat wy alles te wagten hebben."

„ De verbittering neemt in Duitschland dagelyks toe; en het is raadzaam die te voeden, en op de menſchen te werken. Ik wenschte zeer, dat de verbindtenisſen in Heſſen en Westphalen onderhouden werden, en zich tegen zekere gevallen gereed hielden; als mede, dat men eene duurzame verbindtenis met kragtvolle welgezinde mannen onderhielde, en deze wede om met anderen in betrekkingen plaaſte. Mogt Uwe Doorluchtigheid my deswegens eenige openingen kunnen geven, zoo bid ik my dezelve door den Heer Koppe of een ander vertrouwd man toe te zenden."

„ De Spaanſche zaken maken een levendigen indruk, en bewyzen handtaſtelyk, het geen wy reeds hadden moeten gelooven. Het zal zeer nuttig zyn, de berigten deswegen, zoo veel mooglyk, op eene voorzigtige wyze te verbreiden."

„ Men beſchouwt hier den Oorlog met Oostenryk als onvermydelyk. Deze ſtryd zou het lot van Europa beſlegten, en dus ook het onze: welken uitſlag verwagt Uwe Doorluchtigheid? Zekere plannen, die men in het Voorjaar van 1807 gehad heeft, zouden thans vernieuwd kunnen worden. Waar is tegenwoordig de Heer von Meuring?"

„ Eerlang komt de Graaf von Vinc... my bezoeken, om een tyd lang hier te blyven. Onder de tegenwoordige onſustige omſtandigheden, zal de Keurvorst gevaar loopen, dat men hem in zyn eigendom arresteert. Het eene of het andere, behoorde hy ten minſte als zeker vast te ſtellen, en ik vreze zeer, dat hy het offer van zyne beſluiteloosheid en hebzucht worden zal."

„ Nog is de Heer von Jacobi hier niet aangekomen; heden wordt hy verwacht. Zyne reis was langwylig en moeilyk."

„ Eindelyk heeft men beſloten Ancillon tot Opvoeder van den Kroonprins te verkiezen; met de uitvoering zal nog wel eenigen tyd verloopen. Ondertusſchen is er toch een ſtap gedaan, hetwelk by onze beſluiteloosheid veel is."

„ Het is niet goed, dat de Vrouw von U.. van haar eerſte denkbeeld is afgegaan; en de omgang met die hoogbeſchaafde en door ondervinding en lyden beproefde Dame, zou de K..... van groot nut geweest zyn."

„ De Financien van het Huis moeten in eene ſlechten ſtaat zyn; want, de 13000 Gulden, die men my ſchuldig is voor een Landgoed, dat ik eenige Jaren geleden aan hetzelve verkogt heb, worden my niet betaald; ik wenschte zeer, dat het geld inkwam: dewyl de tegenwoordige tyden mynen rykdom ook juist niet vermeerderen, en ik my naar myn inkomen moet rigten."

„ Ik verneem, dat een deel Uwer Vrienden Holſtein verlaten."

„ De Generaal Blücher is zeer zwak; men heeft den Overſte Bülow naar Kolberg gezonden, om hem te helpen."

„ Met de enz., blyf ik

Van Uwe Doorl. enz.,
(*geteekend*) S T E I N."

Aan Zyne Doorl. den Vorst van Stayn Wittgenſtein, te Dobberon.

DE E. JAN HELMERS in de *Langakker-Schans*, is voornemens te Verkoopen: (om op Allerheiligen of Martini aanſtaande te aanvaarden) zyne aldaar ſtaande, door hem zelf bewoond wordende, van de voor tot agterſtraat doorlopende BEHUIZING: zynde van ouds eene Neringryke *HERBERG*, waarin ook vele jaren het *Bakkers-Profesſie* is waargenomen, en nog zeer geſchikt wederom kan worden aangevangen; zynde dit Huis voorzien van twee ruime Onderkelkens, en een Bovenkamer (zynde er bovendien gelegenheid, om meer Vertrekken tot Nachtlogies te kunnen timmeren;) benevens een Koskhuis, ruime Stalling voor Paarden, Put en Regenwatersbak en verdere Commoditeiten, zoo als by eene goede Herberg behoort. Zullende van de Koopmanſchappen plus min. twee duizend Guldens by de belying moeten worden betaald, en het oveige by proviſie daarvan over kunnen blyven ſtaan. Alles breder in de Conditien, welke drie dagen voor den verkoop, (die zyn zal op *Vrydag* den 30 September aanſtaande, 's avonds te 5 uren,) ten huize van bovengemelde JAN HELMERS zullen zyn te zien en te leezen.

Uit de hand te koop: Eene aanzienlyke BOEREN BEHUIZING, met een Plaats LAND daarby, groot plus min. 42 Deimpten, aan de Weg aan 't *Westerdiep* te *Veendam*. Te bevragen by JURJEN KRISTIAANS aldaar.

ER WORDT, ſedert den nacht van ll. Donderdag op Vrydag, VERMIST uit het land van Mevrouw *Pikkard*, tusſchen *Slogteren* en *Cotham*, een *bejaard zwart Paard*, met een *langen Staart* en *Maan*, byzonder kenbaar aan een *kale plek op de Schoft* en aan de *gryze haairen van onder de boven en onderlip*. Die hier van aanwys kan doen aan den Eigenaar ALBERT PIETERS te *Cotham*, zal eene billyke vereering hebben.

CHARLES MULLER, tot *Stads Franſche Kostſchoolhouder*, in plaats van den Heer H. L. DE GRAVE, te *Groningen* aangeſteld zynde, recommandeerd zich in de attentie van Ouders en Voogden.

CHARLES MULLER, *Stads Franſche Kostſchoolhouder*.

Een goede LEGER-HOND en twee zeer goede ENKELDE JAGT-GEWEEREN en WEITASSEN te Koop. Informatie by den Oud-Halmeester PREY.

Op *Woensdag* den 21 September 1808, zal op de *Stads Halle* alhier Geregtelyk worden Verkogt: eene zindelyke KOOPMANS WINKEL, beſtaande in een groote *Toonbank* met *Laden*, *Glazen Raam* en fraai *Staand Stuk*, als mede een groot en *Klein Nust* met *Laden*, eene groote party *Winkel Doozen*, een fraaije *Olie-* en *Tranbak* met zyn *Toebehooren*, *Tabaks Vaatjes*, *Koperen Schalen* met *Yzer*, *Balancen*, een fraaije *Erwte-* en *Zoutbak*, &c., &c., alles zoo goed als nieuw, benevens eenige *Koopmanſchappen*, en het geen meer ten dage van Verkoop zal worden gepreſenteerd.

NB. Als mede zal op tyd en plaats, Geregtelyk worden Verkocht: een party afgepakte THEE, benevens eenig VLEESCH-HOUWERS GEREEDSCHAP, &c. &c.

Op *Woensdag* den 21 September 1808, zal op de *Stads Halle* alhier Geregtelyk worden Verkogt: eene zindelyke KOOPMANS WINKEL, beſtaande in een groote *Toonbank* met *Laden*, *Glazen Raam* en fraai *Staand Stuk*, als mede een groot en *Klein Nust* met *Laden*, eene groote party *Winkel Doozen*, een fraaije *Olie-* en *Tranbak* met zyn *Toebehooren*, *Tabaks Vaatjes*, *Koperen Schalen* met *Yzer*, *Balancen*, een fraaije *Erwte-* en *Zoutbak*, &c., &c., alles zoo goed als nieuw, benevens eenige *Koopmanſchappen*, en het geen meer ten dage van Verkoop zal worden gepreſenteerd.

NB. Als mede zal op tyd en plaats, Geregtelyk worden Verkocht: een party afgepakte THEE, benevens eenig VLEESCH-HOUWERS GEREEDSCHAP, &c. &c.

J. M. DE WITH, *Secretaris* van *Acht Carſpelen*, gedenkt op *Vrydag* den 23 September 1808, 's morgens om 10 uren, ten huize van LUCAS MYNARDY, Kastelein op *Friesch Stroboſch*, by Boelgoed te Verkoopen: ALT- en DERTIG *Tabaks Vaatjes*, *Koperen Schalen* met *Yzer*, *Balancen*, een fraaije *Olie-* en *Zoutbak*, &c., alles hercomstig van de Eilanden VOOLEN, waar onder 26 *Merrien* en 12 *Hengſten*, benevens VIER JONGE PAARDEN, alle *Amelland* en *Terſchelling*, van de beste soort, Zwart, Bruin en Schimmelhairig; waar onder verſcheidene Paaren, die zeer egaal van Couleur zyn.

Op *Dingsdag* den 27 September aanſtaande en volgende dagen, zullen ten Huize van IMHOFF, in de Ooster-ſtraat worden Verkocht: Eenige MEUBILAIRE GOEDEREN, als: Kabinetten, Secretaire, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderyen en het geen meer ter verkoop zal worden aangeboden, des middags van 2 tot 6 uren zal kunnen worden beſigtigt.

De omwenteling, die het Engelsch Ministerie, door middel van den Spaanschen Kroonprins, op den 16 Maart ll. te Madrid heeft weten te bewerken, en de Acte, waar by Hoogstdeszelfs Vader, Karel de IV, afstand van den Spaanschen troon deed, zyn in de nieuwspapieren van dien tyd vermeld geworden.

De betrekkingen, waarin Frankryk en Spanje, uit hoofde van derzelver aardrykskundige ligging en daar uit voordgevloeide gemeenschap, ten allen tyde, tot elkander gestaan hebben, lieten Keizer Napoleon geenzins toe, om by deze omwenteling, en de daar mede verbondene regeringloosheid een onverschillig aanschouwer te blyven; te meer, daar de onttroonde Monarch, den 21 Maart daaraanvolgende, in eenen brief aan den Fransehen Keizer, tegen zynen gedanen afstand protesteerde, en Hoogstdezelve als scheidsman inriep, met de verklaring van zich aan deszelfs uitspraak te zullen onderwerpen. (Zie dezelve in de Ommel. Courant van den 10 Mei ll.)

Het volgende Rapport, op den 5 dezer, door den Minister van Buitenlandsche Zaken, by den Senaat ingeleverd en sedert in den Moniteur publiek gemaakt, dient ten bewyze, in welk een daglicht de gebeurenisfen in Spanje, te dier tyde, door den Fransehen Keizer en Hoogstdeszelfs Ministerie beschouwd werden.

RAPPORT van den Minister van Buitenlandsche Zaken, aan Z. M. den Keizer en Koning.

BAIJONNE den 24sten April 1808.

SIRE!

De zekerheid van Uwer Maj. Ryk, de bevestiging van deszelfs magt, de noodzakelykheid, om alle middelen in het werk te stellen, ten einde tot vrede te noodzaken een Bestuur, dat het menschenbloed en de schending van al wat altyd heilig was, als louter fabel aanziende, den gedurigen oorlog zich als grondwet heeft voorgeskeld, stellen Uwe Maj. in de noodzakelykheid een einde te maken aan de regeringloosheid, die Spanje bedreigt, en aan den tweespalt, die dat Ryk verscheurt. De omstandigheden zyn gewigtig; de keus der party die men kiezen zal, van het hoogste belang: dezelve hangt af van redenen, die, en Frankryk en Europa, ten hoogsten interesseeren.

Van alle Staten van Europa, is er geen', waarvan het lot naauwer aan dat van Frankryk verbonden is, dan Spanje. Dit Ryk is voor Frankryk, óf een nuttig bondgenoot, óf een gevaarlyke vyand. Een hartelyk bondgenootschap moet de beide Natien vereenigen, of een onverzoenbare haat dezelve vaneenscheiden. Ongelukkig hebben nayver en wantrouwen tusschen deze twee naburige volken, deze vyandschap tot den gewoonlykSten staat van zaken gemaakt: dit bewyzen de bloedige tafereelen der geschiedenis. De wedstryd van *Karel de Vde* en *Franciscus de Iste* was niet minder die der Natien, dan die van hunne Vorsten. Zy is door hunne opvolgers voortgezet. De onrusten van de *ligue* zyn door Spanje opgezet en ondersteund. Dit Ryk was niet vreemd aan de oproeren van de *Fronde* (onder de minderjarigheid van *Lodewyk den XIVden*,) en de magt van *Lodewyk den XIVden* heeft zich toen hier beginnen te verheffen, toen hy, na het overwinnen van Spanje, met het toen aldaar regeerend Huis een verbond gesloten had, ten gevolge waarvan de Kroon naderhand op zynen Klein-zoon overgegaan is. Deze daad van zyne vooruitziende staatkunde heeft aan beide landen eene eeuw van vrede, na drie eeuwen oorlog, verschaft.

Maar deze staat van zaken heeft opgehouden met de oorzaak, waaraan dezelve haren oorsprong verschuldigd was. De Fransche omwenteling heeft den band, die beide volkeren vereenigde, verbroken. En ten tyde der derde Coalitie, toen Spanje Frankryk met vriendschapsbetuigingen overlaadde, beloofde dit Ryk heimelyken bystand aan de gecoalisseerden, zoo als de stukken in het Parlement van Engeland medegedeeld, bewyzen. Het Engelsche Ministerie Spanje reeds als Bondgenoot beschouwende, en Spanje zoo wel als Engeland den nederlaag onzer Armeeën voorutziende, heeft Engeland niets tegen de Spaansche koloniën ondernomen. De gebeurtenisfen hebben deze verwachting te leur gesteld, en Spanje is Bondgenoot gebleven.

By de vierde Coalitie heeft Spanje openlyker zyne vyandelyke dispositien aan den dag gelegd, en heeft door eene openbare daad het geheim van deszelfs verbintenisfen met Engeland verraden. Men kan niet vergeten die bekende Proclamatie, die negen dagen vóór de bataillie van Jena is uitgevaardigd, waarby geheel Spanje tot de wapenen geroepen werd, terwyl geen vyand dit land bedreigde, en die door spoedige maatregelen gevolgd is, daar de militaire magt van dit Ryk van 118 tot 140,000 man gebragt is. Toen het gerucht zich verspreid had, dat Uwer Maj. Armee omsingeld was, dat Oostenryk zich verklaren zoude, dacht Spanje ook ongestraft zich te mogen uitlaten. De overwinning van Jena heeft deze voornemens verguisd.

Het oogenblik is daar, om aan Frankryk, aan den kant der Pyreneën, een onveranderlyke zekerheid te geven. Zoo ooit weder Frankryk aan nieuwe gevaren is blootgesteld, moet het wel verre van Spanje te vreezen, van dit Ryk hulp verwachten, en de Spaansche troepen, in geval van nood, ter verdediging van Frankryk optrekken.

In deszelfs tegenwoordigen staat dient Spanje, door deszelfs slechte bestiering, weinig of liever niet aan de gemeene zaak tegen Engeland. De Marine is verwaarloosd: naauwelyks telt men er eenige schepen in de havens, en deze zyn in den slechtsten toestand: de magazynen zyn niet voorzien, de werklieden en matrozen worden niet betaald; er worden in de havens geene schepen hersteld, uitgerust, of aangebouwd. In alle takken van bestuur heerscht de grootste wanorde; alle de middelen van het Ryk zyn uitgeput; de Staat, met eene zware schuld beladen, is zonder crediet; de opbrengsten van de goederen der Geestelykheid, bestemd om deze schuld te verminderen, worden anders besteed; eindelyk, by dit gebrek aan middelen, by het geheel verwaarloozen der Zeemagt, houde zich Spanje echter bezig met het vermeerderen der land-troepen. Zoo groote onheilen kunnen niet, dan door groote veranderingen verholpen worden.

Het dringendst voorwerp van Uwer Majesteits zorgen, is de oorlog tegen Engeland. Engeland kondigt aan tot geene schikking te willen komen. Alle de aanzoeken van Uwe Maj. zyn afgewezen of vergeten. De onmogelykheid alleen, om den oorlog door te zetten, zal Engeland tot den vrede noodzaken. De oorlog kan dus met niet te veel kracht worden doorgezet. Spanje heeft resfources ter Zee, die voor dit Ryk zoo wel als voor Frankryk verlooren zyn. Een goed Bestuur zal dezelve weder opwekken, door een doordeelkundige inrigting verbeteren, en Uwe Maj. zal dezelve tegen den gemeenen vyand bestieren, om eindelyk tot dien vrede te geraken, die de menschheid vordert en geheel Europa zoo noodig heeft. Al het geen tot dit einde brengt, is wettig. Het belang van Frankryk, dat van het geheele vaste land van Europa, dulit niet, dat Uwe Maj. de eenige middelen verwaarlooze, om den oorlog tegen Engeland met goed gevolg voort te zetten.

De tegenwoordige toestand van Spanje brengt Frankryk en het lot des oorlogs tegen Engeland, in gevaar. Het land van Europa, dat de meeste middelen ter Zee heeft, is juist dat gene, het welk daarvan het minst gebruik maakt.

Sire! Spanje zal voor Frankryk een opregte en trouwe Bondgenoot zyn, en de oorlog zal niet met hoop op vrede kunnen worden voortgezet, dan wanneer een gemeen belang de Huizen, die in Spanje en Frankryk regeren, vereenigt. Het Stamhuis, dat thans Spanje bestuurt, zal altyd, uit hoofde van betrekkingen, herinneringen en vrees, een geheime vyand van Frankryk zyn, een vyand, des te trouwloozer, als hetzelve zich als vriend opdoet, in alles voor het overwinnende Frankryk wykt, doch steeds bereid is Frankryk aan te vallen, zoo deszelfs noodlot onzeker wordt.

Voor het belang van Spanje zoo wel als voor dat van Frankryk, moet eene zekere en standvastige hand, de orde in het bestuur herstellen, wiens wanorde het Gouvernement vernederd heeft, en den ondergang voorkomen, waarnaar hetzelve met groote schreden loopt. Een Vorst, door gevoel en belang aan Frankryk gehecht, die hetzelve niet behoeft te vreezen en geen wantrouwen kan veroorzaken, moet alle de middelen van Spanje tot deszelfs innerlyk geluk, tot het herstel der Marine, tot het welgelukken van de zaak, die Spanje aan Frankryk en Europa verbindt, doen dienen. Het werk van *Lodewyk den XIVden* moet weder begonnen worden.

Het geen de staatkunde aanraadt, wordt ook door de regtvaardigheid gewettigd. Spanje heeft zich wezenlyk in staat van oorlog tegen Uwe Majesteit gesteld: deszelfs verstandhouding met Engeland was eene vyandelyke daad; de Proclamatie van den 5den October eene wezenlyke oorlogs-verklaring, die van eenen aanval zoude zyn gevolgd geweest, zoo Uwe Maj. te Jena niet overwonnen had. Dan hadden de Departementen aan de linkerzyde der Loire, die Uwe Maj. van troepen ontbloot had, te hulp moeten schieten, om dezen nieuwen vyand te keer te gaan.

De Fransche kooplieden in Spanje hadden hunne oude voorregten verloren; de tolwetten waren meest tegen den Fransehen handel ingerigt; zy waren opmerkenswaardig door hunne willekeurigheid en gedurige verandering. Deze verandering kon niet bekend zyn, en had geene publiciteit. Alleen in de bureaux der tollen hoorde men, dat de wet van den dag te voren, niet meer die van den volgenden dag was. De goederen, dikwyls zonder voorwendsel aangehaald, werden nimmer teruggegeven. Alle klagten, door Fransche of voor Fransche belangens ingebragt, werden afgewezen. Terwyl Spanje alzoo in kleinigheden de Fransehen en hunnen handel afbreuk deed, waren alle deszelfs havens, vooral die in den golf van Gascogne, voor den Engelschen handel open. De wetten der blokkade, in Spanje zoo wel als in Frankryk afgekondigd, waren een weg te meer, om den smokkelhandel der Engelschen te begunstigen, wier koopwaren door Spanje in het overig gedeelte van Europa werden verspreid.

Maar ook, behalven de bedenkingen, die ik opgegeven heb, gedogen de tegenwoordige omstandigheden niet, dat Uwe Maj. zich buiten de zaken van dit Koningryk houde. De Koning van Spanje is van zynen troon gestort. Uwe Maj. is geroepen, om tusschen Vader en Zoon te oordeelen. Welke party zal Uwe Maj. kiezen? Zal dezelve de zaak der Vorsten opofferen, en dulden, dat aan de Majesteit van den troon eene belediging worde toegebragt? Zal dezelve eenen Vorst op den troon laten, die zy aan het juk der Engelschen niet onttrekken kan, ten zy Uwe Maj. steeds een magtig leger in Spanje onderhoude? Zoo Uwe Maj integendeel zich bepale, om *Karel den IVden* op den troon te herstellen, weet dezelve dan dat dit niet doenlyk is, zonder eenen grooten weerstand te overwinnen, en zonder het Fransche bloed te doen stroomen? Dit bloed, dat de Natie vergiet, ter verdediging van hare eigene belangens, kan dit gestort worden voor eenen vreemden Vorst, wiens lot aan Frankryk onverschillig is? Eindelyk, kan Uwe Maj., geen belang in deze verschillen stellende, het Spaansche volk aan zich zelven overlaten, wanneer reeds eene buitengewoone gisting hetzelve in beweging brengt, en Engeland verwarring en regeringloosheid zaait? Moet Uwe Maj. door Engeland deze nieuwe prooi laten verslinden? Voorzeker neen. Dus moet Uwe Maj., als verpligt zich bezig te houden met de herschepping van Spanje, op eene wyze, nuttig voor dit Ryk en voor Frankryk, noch eenen onttroonden Vorst, ten koste van veel bloeds, herstellen, noch Spanje aan zich zelven overlaten: want in beide deze onderstellingen, zoude Uwe Maj. dit Ryk aan Engeland overleveren, wiens geld en list alle deze verwarringen hebben te weeg gebragt.

Ik heb aan Uwe Maj. opengelegd de omstandigheden, die dezelve noodzaken om tot eenen grooten maatregel te besluiten. De staatkunde raadt dit aan, de regtvaardigheid wettigt het, de verwarringen van Spanje gebieden het. Uwe Maj. moet voor de veiligheid van zyn Ryk zorgen, en Spanje voor den invloed der Engelschen bewaren.

Ik ben met eerbied,

SIRE!

Uwer Keizerlyke en Koninklyke Majesteits
zeer onderdanige Dienaar en zeer getrouwe Onderdaan,
(*geteekend*) CHAMPAGNY.

De Keizer van Frankryk, den 15 April ll. te Baijonne aangekomen, en de beide partyen huone wederzydsche belangens voor Hoogstdeszelfs regtbank gebragt hebbende, deed de Kroonprins weldra afstand van alle zyne, kortelings verkregene, regten op den troon; en Hoogstdeszelfs Vader, Karel de IV, aanvaardde wederom de heerschappy.

De geest van oproer, welke gedurende deze verandering van zaken onder 't gepeupel geheerscht had, was nog verre van gestild te zyn. De bloedige tooneelen, die (volgens de Ommel. Courant van den 20 Mei) in 't begin van Mei, Madrid beroerden, hebben dit bewezen. De Keizer, meer en meer overtuigd wordende, dat het belang, beide van Spanje en Frankryk, vorderde, om, overeenkomstig met het bovengemeld Rapport, tot een grooten maatregel te besluiten, las men eenige dagen later in de nieuwspapieren, dat alle de, tusschen de leden van het Koninklyk Spaansche Huis, ontstane verschillen, waren vereffend, en dat de Koning, benevens de Kroonprins alle hunne regten op den troon van Spanje, by Proclamatie van den 11 Mei ll., aan Keizer Napoleon hadden overgedragen. (Zie de Ommel. Cour. van den 21 Mei ll).

De beide Traktaten, ter dezer gelegendheid, tusschen den 5 en 10 Mei, door den Koning en den Kroonprins van Spanje, van de eene, en den Keizer der Fransehen, van de andere zyde, gesloten, (en op den 5 dezer, met het voorenstaande

(*zie verder de kant van deze bladz.*)

Rapport aan den Senaat medegedeeld), zyn van wegen den eersten geteekend door den Prins Della Paz, en voor den Jaarsgenoemden, door Juan de Escoiquits. By het eerste Traktaat, wordt aan Koning Karel, tegen den gemelden afstand, geduurende zyn leven, de beschikking overgelaten van het Keizerlyk Paleis van Compiegne, met onderhoorige Parken en Bosschen, en hem een inkomen verzekerd van 30 Millioenen Reaalen, en by zyn overlyden, zullen twee Millioenen inkomsten, de lyfrogt der Koningin uitmaken; waredende wyders aan al de Infanten van Spanje, een jaarlykSche Rente van 400,000 Francs verzekerd, tot een altyd durend genot voor hen, en hunne Nakomelingen; zullende tevens de inkomsten genieten der Commanderyen, die zy in Spanje bezitten.

Aan den Prins van Asturiën, wordt in het tweede Traktaat, door den Keizer afgestaan, en in eigendom overgegeven, de Paleizen, Parken, Pachthoeven van Navarre met onderhoorige Bosschen, tot 50,000 Morgens toe, vry van alle Hypotheek, met overgang van Eigendom op zyne Kinderen en Erfgenamen, en by mangel van dien, op de Kinderen en

Infanten Francisc
genieten 400,000
Rente van 600,000
voegen als hier
paald is, aan
genamen overg
den Prins, ged
derzelve aan zy

De gebeuren
Traktaten in Sp
heugen, om e
daarvan, onlan
zakelyk te vind
heeft maar al t
gezinde kabaal
kel van den bu
volgende Rappo
zelven, insgelyk
laten geen twy

Napels, Oostenryk en Pruisen wist te
de muitelingen van Madrid weren te ve

RAPPORT van den Minister der Buitenlandsche Betrekkingen.

PARYS den 15den September. 1808.

SIRE!

Ik heb de eer, aan Uwe Majesteit voorteltellen, aan den Senaat mededeeling te doen van de twee traktaten, die in Hoogstdeszelfs handen de Kroon van Spanje gesteld hebben, de Spanjaarden; zy toonde hen van den eenen kant de Regeringloosheid, waarmede zy bedreigd werden, van den anderen kant, Engeland zich gereed houdende, om zich hunne verdeeldheden ten nutte te maken, ten einde zich toeteëigenen, wat aan hetzelve mogt gefchikt voorkomen. Zy toonde hen de haven aan, die hen van dit dubbeld gevaar moest redden, eene Staatsregeling, wys, voorzigtig, gefchikt om in alle behoeften te voorzien, en waarin de edelmoedige begrippen overeengebragt werden, met de oude inftellingen, welker behoud Spanje verlangt.

Zoo, in de door Uwe Maj. gemaakte bepalingen, Frankryks veiligheid uwe hoofd-zorg geweest, is haar nogthans Spanjes belang dierbaar geweest, en, de beide Staten door het naauwke verbond vereenigende, waren de voor-

spoed en de roem van een en ander het doel, welke zy zich voorstelde. De onluften, die zich toen in Spanje vertoonden, wekten byzonder Uwer Maj. zorgvuldigheid op; zy was bedacht voor derzelver voorgangen; zy voorzag et de noodlottige gevolgen van; zy hoopte die door middelen van overreding, en door maatregelen van eene wyze en menschlievende staatkunde voortekomen. Uwer Maj. trad tusschen beiden als bemiddelaar, midden tusschen de verdeelde Spanjaarden; zy toonde hen van den eenen kant de Regeringloosheid, waarmede zy bedreigd werden, van den anderen kant, Engeland zich gereed houdende, om zich hunne verdeeldheden ten nutte te maken, ten einde zich toeteëigenen, wat aan hetzelve mogt gefchikt voorkomen. Zy toonde hen de haven aan, die hen van dit dubbeld gevaar moest redden, eene Staatsregeling, wys, voorzigtig, gefchikt om in alle behoeften te voorzien, en waarin de edelmoedige begrippen overeengebragt werden, met de oude inftellingen, welker behoud Spanje verlangt.

Uwer Majesteits verwachting is bedrogen. Byzondere belangen, de Buitenlandsche intriguën, deszelfs omkoopen,

gud hebben den boventoon verworven. Waarom is het zoo gemakkelyk, de hartstogten bot vierende, de Volken tot hunnen eigenen ondergang te leiden? In een voorgaand verslag, heb ik aan Uwe Maj. den invloed doen kennen, welken de Engelschen in Spanje verkregen; de talryke party, die zy zich gevormd hadden, de vrienden, welken zy zich in de handel-havens hadden verschaft, vooral door het lokaas van het herstel der handel-betrekkingen? ik had hen aan Uwe Majesteit aangetoond, als bewerkers van den schok, die den roem van *Karél IV* had omvergerukt, en als begunstigers van de wanorden onder het Volk, die op dat tydstip eenen aanvang namen. Zy hadden den heilzamen breidel verbroken, die het volk, tot deszelfs belang, onderworpen houdt. Het Spaansche graauw, het juk des gezags afgeschud hebbende, stond naar de Regering. Engelands goud, de intriguën der Agenten van de inquisitie, die beducht waren, hun Ryk te verliezen, de invloed der in Spanje zoo talryke Monnikken, die voor eene hervorming beducht waren, hebben, op dat tydstip van crisis, den opstand te weeg gebragt, van verscheidene Spaansche Provintien, in welken de item van wyze menschen miskend of vermoord is geworden, en verscheiden hunner slagtoffers zyn geworden van hunnen moedigen tegenstand, tegen de volks wanorden; hebbende men eene verschrikkelyke Regeringloosheid zich in het grootst gedeelte van Spanje zien verspreiden. Zal Uwe Maj. gedogen, dat Engeland kunne zeggen: „ Spanje is een myner wingewesten; myn, uit de Oostzee, uit de Zeeën van het Noorden en het Oosten, en zelfs van de oevers van Perlien verjaagde Vlag, heerscht voor de deuren van Frankryk?"

Neen, Sire! . . . Om zoo veel smaads en ongelukken voor te komen, staan twee millioenen dapperen gereed, om, is het noodig, de Pyreneeën over te trekken, en de Engelschen zullen van het Schier-Eiland verdreven worden.

Zoo de Franschen voor de vryheid der Zeeën stryden, moet men, om dezelve te veroveren, beginnen met Spanje aan den invloed der dwingelanden van de Zee te ontwringen.

Zoo zy voor den vrede vechten, zy kunnen dien niet verkrygen, dan alvoorens de vyanden des vredes van Spanje verdreven te hebben.

Indien Uwe Maj., de toekomst even zeer als het tegenwoordige bevattende, tot het edel doel streeft, deszelfs Ryk, na hare dagen, kalm, rustig en omringd van bevriende Mogendheden te laten, dan moet Hoogstdezelve beginnen, met haren invloed over Spanje te verzekeren.

Eindelyk, indien de eer het eerste gevoel even zeer als het eerste goed der Franschen is, dan behoort Uwe Majesteit eene spoedige wraak te nemen van den hoon, aan den Franschen naam aangedaan, en over de wreedheden, waarvan een zoo groot aantal onzer landgenooten slagtoffers geworden zyn. Franschen, meer dan 40 jaren in Spanje gevestigd, hunne nuttige nyverheid vreedzaam uitoefenende, en Spanje schier als hun vaderland beschouwende, zyn omgebragt geworden; overal heeft men de Fransche eigendommen weggevoerd; de Handels-Agenten van Uwe Maj. hebben eene behandeling ondervonden, die zy in de barbaarste landen niet gevreesd zouden hebben. Welke achting, welk aanzien zou de naam van Franschman in Europa genieten, wanneer in een, zoo na aan het onze gelegen land, zulke wreede en zoo openbare versmadingen ongestraft bleven? zy moeten hersteld worden — maar hersteld, gelyk het Franschen betaamt, door de overwinning.

Het is geen gering voordeel, de waarschynlykheid te hebben van eindelyk de Engelschen te ontmoeten, hen van naby onder de oogen te zien, hen ook de rampen van den oorlog te doen ondervinden, van dien oorlog, welks gevaren zy niet kennen, dewyl zy die niet dan met hun goud voeren. De Engelschen zullen geslagen, vernield, verstrooid worden, ten ware zy zich spoeden te vluchten, gelyk zy te Toulon, aan de Helder, te Duinkerken, in Zweden, en op alle plaatsen gedaan hebben, waar de Fransche legers hen hebben kunnen vernemen; maar de verdryving uit Spanje zal de ondergang hunner zaak zyn.

Nogtans geheel Europa vormt in dezen stryd wenschen voor Frankryk.

Frankryk en Rusland maken eene gemeene zaak tegen Engeland.

Denemarken houdt met eer eenen stryd vol, waartoe het geene aanleiding heeft gegeven.

Zweden, verraden en verlaten door den Bondgenoot, waaraan een onverstandig Kabinet het opgeofferd heeft, heeft bereids zyne gewigtigste Provincien verloren, en loopt tot dien ondergang, onvermydelyk uitwerksel van de alliantie en der vriendschap met Engeland.

Even zoo zal het lot der opstandelingen in Spanje zyn. Wanneer de worsteling ernstiglyk aan den gang zal wezen, zullen de Engelschen Spanje verlaten, na aan hetzelve het rampzalig geschenk van den burgerkryg, den wreedsten der rampen, gedaan te hebben. Dan zal het aan Uwe Majesteits wysheid en weldadigheid staan, de door hen veroorzaakte onheilen te heelen.

Het Weener Hof heeft bestendiglyk aan Uwe Maj. de vriendschappelykste gevoelens betuigd. Verontwaardigd over Engelands staatkunde, heeft het zynen Minister van London willen opontbieden, den Engelschen Minister, die te Weenen was, teruggezonden, zyne havens voor Engeland sluiten, en zich met hetzelve in staat van vyandelykheid stellen. Het heeft die maatregelen vermeerderd, met te verbieden de toelating in zyne havens van de schepen, die, onder Neutrale vlag, niet dan de Engelsche goederen en waren overbrengen. Uwe Maj. heeft die weldadige bepalingen, voortgewerkt; zy heeft aan het Weener Hof vriendschap en vertrouwen betuigd, en dikwerf heeft zy aan hetzelve te kennen gegeven, dat Frankryk in deszelfs voorspoed een waarachtig belang stelt. Mogtens, in deze laatste tyden, heeft die Mogendheid hare toerustingen bovenmatig voortgezet. Hare krygsmagt, is heden boven alle evenredigheid met hare bevolking en finantiën. Uwe Ministers, Sire! hebben dit niet willen opmerken, dan om Uwe Maj. de noodzakelykheid te doen gevoelen van hare krachten te vermeerderen, ten einde steeds de benekkende overmagt te behouden, die tusschen de magt of de bevolking der beide Ryken bestaat.

Te Konstantinopel is eene nieuwe omwenteling uitgebarsten. De Sultan Mustapha is afgezet.

De Amerikanen, dat volk, welks deszelfs vermogen, voorspoed, en schier zyn bestaan, in den kortst. Reide, hebben het voorbeeld tot eene groote en moedige opoffering gegeven. Zy hebben zich, door een algemeen embargo, allen handel, alle zeevaart ontzegd, liever dan zich schandelyk te onderwerpen aan die schatting, welke de Engelschen aan de zeevarenden van alle volken begeeren opteleggen.

Duitschland, Italie, Zwitzerland en Holland, zyn vreedzaam, en wachten slechts op den vrede ter zee, om zich aan alle hunne nyverheid overtegeven.

Die vrede is de wensch der wereld; maar Engeland verzet er zich tegen, en Engeland is de vyand der wereld.

De Fransche natie, geheel Europa, kennen alle de pogingen van Uwe Maj. voor den vrede; zy weten, dat hare ondernemingen den onmiddelbaren uitslag zyn van de pogingen, die zy tot diens verkryging gedaan heeft.

De zelfopoffering van het Fransche volk, is grenzenloos; en het is vooral in die omstandigheid, waarby deszelfs eer en veiligheid een zoo wezenlyk belang hebben, dat het deszelfs gevoelens zal doen uitblinken, en het zich waardig zal toonen, het erfdeel van roem en geluk, welk Uwe Maj. hetzelve voorbereidt.

Ik ben met eerbied,

SIRE!

Uwer Keizerlyke en Koninklyke Majesteits onderdanigste Dienaar, en zeer verknochte en getrouwe Onderdaan,

(geteekend) CHAMPAGNY.

RAPPORT van den Minister van Oorlog aan Z. M. den Keizer en Koning;

Den 1sten September 1808.

SIRE!

Ik heb de eer aan Uwe Majesteit voorteleggen, den staat des tegenwoordigen toestands van Hoogstdeszelfs Armeën in Polen, Pruisen, Silesiën, Denemarken, Dalmatiën, Albaniën, Italiën, Napels en Spanje; ik voeg er by, die zyner Reserve-armeeën te Boulogne, op de Kusten, aan den Rhyn, en in het Ryk. Uwe Majesteit zal zien, dat Frankryk nimmer talryker en schooner Armeeën gehad heeft, en dat zy nimmer beter onderhouden noch beter gevoed zyn. Ondertusschen hebben de verschillende gebeurtenissen, welke in Spanje plaats vinden, een aanzienelyk verlies te weeg gebragt; uitslag van de operatie, even onbegrypelyk, als grievend voor de Fransche eer, van het korps des Generaals Dupont. Uwe Majesteit heeft zynen wil te kennen gegeven, om meer dan 200,000 man byeen te brengen, aan gene zyde der Pyreneeën, zonder echter zyne Legers in Duitsland, noch die in Dalmatiën, te verzwakken.

Om tot dat einde te geraken, schynt eene ligting van 80,000 man onontbeerlyk te zyn. Uwe Majesteit kan deze 80,000 man niet vinden, dan in de vier klassen der conscriptie, over de jaren 1806, 1807, 1808, en 1809.

Het is bewezen, door de registers, welke by myn Ministerie gehouden worden, dat, behalve de manschap, die sedert vier jaren getrouwd is, de conscriptie over die jaren nog 600,000 man zou kunnen opleveren. Over dit getal eene ligting van 80,000 man doende, zoude Uwe Majesteit slechts één opgeschrevenen over de zeven nemen, en de staat der Armee, zoude voltallig gemaakt worden, met soldaten van 21, 22 en 23 jaren, dat is, met volwassen mannen, bereid om de ongemakken van den Oorlog te kunnen dragen.

Het is het vooruitzigt van Uwe Majesteit niet ontsnapt, dat eene dusdanige vermeerdering van magt, eene uitgave van vele millioenen noodzakelyk maakt, by het Oorlogsdepartement. Uwe Majesteit begeert niet, dat ik haar over dit punt bezig houde, in dit Rapport; Hoogstdeszelfs Minister van Finantiën is gelast, hier in te voorzien, zonder op eenige wyze de belastingen, door de laatste Wet gevestigd, te vermeerderen.

Het is waar, Sire! dat het in deze laatste tyden opgevolgd gebruik, een gedeelte Uws Volks zich had kunnen aanmerken, als bevryd van de verpligting der conscriptie, van het oogenblik, in hetwelk zy over de geheele massa het contingent, dat over het jaar gevraagd was, geleverd hadden; en in deze betrekking zoude, hetgeen ik aan Uwe Majesteit voorstel, van den kant Uwer Onderdanen, eene opoffering schynen. Doch, Sire! er is niet één mensch, die niet weet, dat, krachtens de wetten, Uwe Majesteit gemagtigd is, de geheele opschryving onder de wapenen te kunnen roepen, niet alleen die der laatste vier jaren, maar zelfs die der voorgaande, en dat, wanneer het eene wezenlyke opoffering geldt, welke opoffering zoude dan Uwe Majesteit niet kunnen hopen, van de liefde zyner Volken? Wien van ons is het onbekend, dat Uwe Majesteit zich zelf geheel opoffert, aan het geluk van Frankryk, en dat van de snelle gelukking zyner groote ontwerpen, de rust der Wereld afhangt, de toekomende duurzaamheid en het herstel van den Vrede ter Zee, zonder welken voor Frankryk, noch kalmte, noch rust bestaat.

Aan Uwe Maj. voorstellende, te verklaren, dat voortaan geen wederoproeping van voorgaande opschryvingen kan plaats hebben, doe ik, Sire! niets dan uwe vaderlyke voornemens vooruit te loopen.

Tevens geloof ik, dat het nuttig is tenzelfde tyd aan Uwe Majesteit voortestellen, de ligting der conscriptie voor 1810 te decreteeren, en het getal, van dit oogenblik af aan, te bepalen op 80,000, ten-einde, den noods, Reserve-kampen te formeeren, en in het voorjaar onze Kusten te bewaren. Deze conscriptie zal niet geligt worden, dan ingeval, dat Uwe Maj. den Oorlog had te vreezen, van de zyde der andere Mogendheden, en zulks niet voor het einde der maand January aanstaande.

Sire! het is een, aan den tegenwoordigen toestand van Europa verbonden, ongeluk, dat wanneer eene Mogendheid de grenzen der magt te buiten treed, welke deszelfs bevolking haar voorschryft, de andere Mogendheden niet kunnen nalaten, in dezelfde evenredigheid hunne magt te vermeerderen.

Engeland, behalve hare ontzagchelyke menigte Matrozen, heeft meer dan 200,000 man op de been: by alle de Zittingen hares wetgeving, houdt zy zich niet bezig, dan met de vermeerdering hares landtroepen. De krachten van Oostenryk zyn aanzienlyk vermeerderd. Frankryk, ofschoon zyn Legers bezit, talryker dan die van alle de andere Mogendheden, heeft echter, in evenredigheid van deszelfs bevolking, minder manschap onder de wapenen dan ieder derzelven.

Uw Minister van buitenlandsche Zaken, heeft my verzekerd, dat er eene naauwe Alliantie bestaat, tusschen Uwe Majesteit en Rusland. De wapening van Oostenryk heeft dikwerf myne bezorgdheid opgewekt; de Minister heeft dezelve beantwoord, met my de zekerheid te geven, dat de beste verstandhoudingen bestonden met Oostenryk, en dat men deszelfs ligtingen moest houden, 't zy voor maatregelen van zekerheid, 't zy voor de uitwerking der vrees, welke de talryke Agenten, die Engeland als nog op het vaste Land onderhoudt, in alle Hoven van Europa trachten te verwekken.

Maar indien het niet tot myn Ministerie beboort, de uitzigten en belangen der Hoven te peilen, en in den staatkundigen doolhof intedringen, het is echter niettemin van myn pligt, om niets te verzuimen, op dat de Armeeën, van Uwe Majesteit, op alle punten, de overmagt behouden, welke zy bezitten. Die van Albaniën en Dalmatiën, van

(zie verder de kant van deze bladz.)

de gesteldheid doen kennen, van myne legerbenden in de verschillende deelen der wereld.

Ik heb besloten, om de zaken van Spanje met de grootste activiteit doortezetten, en om de legers, die Engeland in dat land heeft aan wal gezet, te verniclen.

De toekomende zekerheid van myne volkeren, het bloeijende koophandels, en de Vrede ter Zee, zyn gelykelyk aan deze belangryke operatien verbonden.

Myne verbintenis met den Keizer van Rusland, laat Engeland geene hoop op zyne projecten over. Ik geloof aan den Vrede op het vaste land; maar ik wil, noch moet niet afhangen van de valsche berekeningen, of de dwalingen der andere Hoven; en dewyl myne naburen hunne Armeeën vermeerderen, is het myn pligt, om ook de mynen te vermeerderen.

Het Ryk van Konstantinopel, is ten prooi aan akelige omwentelingen. Sultan Selim, de beste Keizer, die de Ottomannen sints langen tyd gehad hebben, is omgekomen door de handen van zyn eigen Neef. Dit ongelukkig geval heeft my gevoelig getroffen.

BOODSCHAP van den Minister van Oorlog, aan Z. M. den Keizer en Koning.

Den 1sten September 1808.

SIRE!

Uwer Keizerlyke en Koninklyke Majesteits onderdanigste Dienaar, en zeer verknochte en getrouwe Onderdaan,

(geteekend) Graaf VAN HUNEBURG.

SENATEURS!

Myn Minister van Buitenlandsche Zaken, zal de verschillende Tractaten betrekkelyk Spanje, en de instellingen, die door de Spaansche Junta zyn aangenomen, onder Uw oogen brengen.

Myn Minister van Oorlog, zal U de benoodigdheden en de gesteldheid van het Leger doen kennen, 't welk zy zoo veel heeft toegebragt, en voor de groote belangen van het vaderland.

Ik ben met eerbied,

SIRE!

Uwer Keizerlyke en Koninklyke Majesteits onderdanigste Dienaar, en zeer verknochte en getrouwe Onderdaan,

(geteekend) CHAMPAGNY.

RAPPORT van den Minister van Oorlog aan Z. M. den Keizer en Koning;

Den 1sten September 1808.

SIRE!

Ik heb de eer aan Uwe Majesteit voorteleggen, den staat des tegenwoordigen toestands van Hoogstdeszelfs Armeën in Polen, Pruisen, Silesiën, Denemarken, Dalmatiën, Albaniën, Italiën, Napels en Spanje; ik voeg er by, die zyner Reserve-armeeën te Boulogne, op de Kusten, aan den Rhyn, en in het Ryk. Uwe Majesteit zal zien, dat Frankryk nimmer talryker en schooner Armeeën gehad heeft, en dat zy nimmer beter onderhouden noch beter gevoed zyn. Ondertusschen hebben de verschillende gebeurtenissen, welke in Spanje plaats vinden, een aanzienelyk verlies te weeg gebragt; uitslag van de operatie, even onbegrypelyk, als grievend voor de Fransche eer, van het korps des Generaals Dupont. Uwe Majesteit heeft zynen wil te kennen gegeven, om meer dan 200,000 man byeen te brengen, aan gene zyde der Pyreneeën, zonder echter zyne Legers in Duitsland, noch die in Dalmatiën, te verzwakken.

Om tot dat einde te geraken, schynt eene ligting van 80,000 man onontbeerlyk te zyn. Uwe Majesteit kan deze 80,000 man niet vinden, dan in de vier klassen der conscriptie, over de jaren 1806, 1807, 1808, en 1809.

Het is bewezen, door de registers, welke by myn Ministerie gehouden worden, dat, behalve de manschap, die sedert vier jaren getrouwd is, de conscriptie over die jaren nog 600,000 man zou kunnen opleveren. Over dit getal eene ligting van 80,000 man doende, zoude Uwe Majesteit slechts één opgeschrevenen over de zeven nemen, en de staat der Armee, zoude voltallig gemaakt worden, met soldaten van 21, 22 en 23 jaren, dat is, met volwassen mannen, bereid om de ongemakken van den Oorlog te kunnen dragen.

Het is het vooruitzigt van Uwe Majesteit niet ontsnapt, dat eene dusdanige vermeerdering van magt, eene uitgave van vele millioenen noodzakelyk maakt, by het Oorlogsdepartement. Uwe Majesteit begeert niet, dat ik haar over dit punt bezig houde, in dit Rapport; Hoogstdeszelfs Minister van Finantiën is gelast, hier in te voorzien, zonder op eenige wyze de belastingen, door de laatste Wet gevestigd, te vermeerderen.

Het is waar, Sire! dat het in deze laatste tyden opgevolgd gebruik, een gedeelte Uws Volks zich had kunnen aanmerken, als bevryd van de verpligting der conscriptie, van het oogenblik, in hetwelk zy over de geheele massa het contingent, dat over het jaar gevraagd was, geleverd hadden; en in deze betrekking zoude, hetgeen ik aan Uwe Majesteit voorstel, van den kant Uwer Onderdanen, eene opoffering schynen. Doch, Sire! er is niet één mensch, die niet weet, dat, krachtens de wetten, Uwe Majesteit gemagtigd is, de geheele opschryving onder de wapenen te kunnen roepen, niet alleen die der laatste vier jaren, maar zelfs die der voorgaande, en dat, wanneer het eene wezenlyke opoffering geldt, welke opoffering zoude dan Uwe Majesteit niet kunnen hopen, van de liefde zyner Volken? Wien van ons is het onbekend, dat Uwe Majesteit zich zelf geheel opoffert, aan het geluk van Frankryk, en dat van de snelle gelukking zyner groote ontwerpen, de rust der Wereld afhangt, de toekomende duurzaamheid en het herstel van den Vrede ter Zee, zonder welken voor Frankryk, noch kalmte, noch rust bestaat.

Aan Uwe Maj. voorstellende, te verklaren, dat voortaan geen wederoproeping van voorgaande opschryvingen kan plaats hebben, doe ik, Sire! niets dan uwe vaderlyke voornemens vooruit te loopen.

Tevens geloof ik, dat het nuttig is tenzelfde tyd aan Uwe Majesteit voortestellen, de ligting der conscriptie voor 1810 te decreteeren, en het getal, van dit oogenblik af aan, te bepalen op 80,000, ten-einde, den noods, Reserve-kampen te formeeren, en in het voorjaar onze Kusten te bewaren. Deze conscriptie zal niet geligt worden, dan ingeval, dat Uwe Maj. den Oorlog had te vreezen, van de zyde der andere Mogendheden, en zulks niet voor het einde der maand January aanstaande.

Sire! het is een, aan den tegenwoordigen toestand van Europa verbonden, ongeluk, dat wanneer eene Mogendheid de grenzen der magt te buiten treed, welke deszelfs bevolking haar voorschryft, de andere Mogendheden niet kunnen nalaten, in dezelfde evenredigheid hunne magt te vermeerderen.

Engeland, behalve hare ontzagchelyke menigte Matrozen, heeft meer dan 200,000 man op de been: by alle de Zittingen hares wetgeving, houdt zy zich niet bezig, dan met de vermeerdering hares landtroepen. De krachten van Oostenryk zyn aanzienlyk vermeerderd. Frankryk, ofschoon zyn Legers bezit, talryker dan die van alle de andere Mogendheden, heeft echter, in evenredigheid van deszelfs bevolking, minder manschap onder de wapenen dan ieder derzelven.

Uw Minister van buitenlandsche Zaken, heeft my verzekerd, dat er eene naauwe Alliantie bestaat, tusschen Uwe Majesteit en Rusland. De wapening van Oostenryk heeft dikwerf myne bezorgdheid opgewekt; de Minister heeft dezelve beantwoord, met my de zekerheid te geven, dat de beste verstandhoudingen bestonden met Oostenryk, en dat men deszelfs ligtingen moest houden, 't zy voor maatregelen van zekerheid, 't zy voor de uitwerking der vrees, welke de talryke Agenten, die Engeland als nog op het vaste Land onderhoudt, in alle Hoven van Europa trachten te verwekken.

Maar indien het niet tot myn Ministerie beboort, de uitzigten en belangen der Hoven te peilen, en in den staatkundigen doolhof intedringen, het is echter niettemin van myn pligt, om niets te verzuimen, op dat de Armeeën, van Uwe Majesteit, op alle punten, de overmagt behouden, welke zy bezitten. Die van Albaniën en Dalmatiën, van Denemarken en de Elbe, kunnen geene vermindering onderstaan in de tegenwoordige omstandigheden.

De schikkingen, welken ik aan Uwe Majesteit voorstel, vermeerderen de Armee in Spanje met 200,000 man, zonder de andere Legers te verzwakken; zoo dat, niettegenstaande den aanwas onzer magt, aan gene zyde der Pyreneeën, wanneer de ligting over 1810 zal plaats hebben, Uwe Majesteit Hoogstdeszelfs Armeeën in Duitschland, in 't Noorden en in Italiën vermeerderd zal zien, niet meer dan 80,000 Soldaten.

En wanneer, om de crisis, waarin eene valsche en driftvolle staatkunde, het hebben weggesleept, het Engelsch Gouvernement zich van alle kanten beweegt, en niet vreest, met de hulpbronnen, welke zy in hare uitgestrekte Finantiën en hare talryke Vloten vindt, de wapens der intrigue, omkooping en bedrog te verbinden, wat zoude er dan bultengewoons in zyn, dat de byna tallooze bevolking van Frankryk het schouwspel opleverde, van een milioen gewapende mannen, gereed om Engeland te straffen, en alle die genen, welke het veiligheid mogt hebben, en op alle kanten den boventoon verworven. Waarom is het zoo gemakkelyk, de hartstogten bot vierende, de Volken tot hunnen eigenen ondergang te leiden? In een voorgaand verslag, heb ik aan Uwe Maj. den invloed doen kennen, welken de Engelschen in Spanje verkregen; de talryke party, die zy zich gevormd hadden, de vrienden, welken zy zich in de handel-havens hadden verschaft, vooral door het lokaas van het herstel der handel-betrekkingen? ik had hen aan Uwe Majesteit aangetoond, als bewerkers van den schok, die den roem van *Karél IV* had omvergerukt, en als begunstigers van de wanorden onder het Volk, die op dat tydstip eenen aanvang namen. Zy hadden den heilzamen breidel verbroken, die het volk, tot deszelfs belang, onderworpen houdt. Het Spaansche graauw, het juk des gezags afgeschud hebbende, stond naar de Regering. Engelands goud, de intriguën der Agenten van de inquisitie, die beducht waren, hun Ryk te verliezen, de invloed der in Spanje zoo talryke Monnikken, die voor eene hervorming beducht waren, hebben, op dat tydstip van crisis, den opstand te weeg gebragt, van verscheidene Spaansche Provintien, in welken de item van wyze menschen miskend of vermoord is geworden, en verscheiden hunner slagtoffers zyn geworden van hunnen moedigen tegenstand, tegen de volks wanorden; hebbende men eene verschrikkelyke Regeringloosheid zich in het grootst gedeelte van Spanje zien verspreiden. Zal Uwe Maj. gedogen, dat Engeland kunne zeggen: „ Spanje is een myner wingewesten; myn, uit de Oostzee, uit de Zeeën van het Noorden en het Oosten, en zelfs van de oevers van Perlien verjaagde Vlag, heerscht voor de deuren van Frankryk?"

Neen, Sire! . . . Om zoo veel smaads en ongelukken voor te komen, staan twee millioenen dapperen gereed, om, is het noodig, de Pyreneeën over te trekken, en de Engelschen zullen van het Schier-Eiland verdreven worden.

Zoo de Franschen voor de vryheid der Zeeën stryden, moet men, om dezelve te veroveren, beginnen met Spanje aan den invloed der dwingelanden van de Zee te ontwringen.

Zoo zy voor den vrede vechten, zy kunnen dien niet verkrygen, dan alvoorens de vyanden des vredes van Spanje verdreven te hebben.

Indien Uwe Maj., de toekomst even zeer als het tegenwoordige bevattende, tot het edel doel streeft, deszelfs Ryk, na hare dagen, kalm, rustig en omringd van bevriende Mogendheden te laten, dan moet Hoogstdezelve beginnen, met haren invloed over Spanje te verzekeren.

Eindelyk, indien de eer het eerste gevoel even zeer als het eerste goed der Franschen is, dan behoort Uwe Majesteit eene spoedige wraak te nemen van den hoon, aan den Fransche naam aangedaan, en over de wreedheden, waarvan een zoo groot aantal onzer landgenooten slagtoffers geworden zyn. Franschen, meer dan 40 jaren in Spanje gevestigd, hunne nuttige nyverheid vreedzaam uitoefenende, en Spanje schier als hun vaderland beschouwende, zyn omgebragt geworden; overal heeft men de Fransche eigendommen weggevoerd; de Handels-Agenten van Uwe Maj. hebben eene behandeling ondervonden, die zy in de barbaarste landen niet gevreesd zouden hebben. Welke achting, welk aanzien zou de naam van Franschman in Europa genieten, wanneer in een, zoo na aan het onze gelegen land, zulke wreede en zoo openbare versmadingen ongestraft bleven? zy moeten hersteld worden — maar hersteld, gelyk het Franschen betaamt, door de overwinning.

Het is geen gering voordeel, de waarschynlykheid te hebben van eindelyk de Engelschen te ontmoeten, hen van naby onder de oogen te zien, hen ook de rampen van den oorlog te doen ondervinden, van dien oorlog, welks gevaren zy niet kennen, dewyl zy die niet dan met hun goud voeren. De Engelschen zullen geslagen, vernield, verstrooid worden, ten ware zy zich spoeden te vluchten, gelyk zy te Toulon, aan de Helder, te Duinkerken, in Zweden, en op alle plaatsen gedaan hebben, waar de Fransche legers hen hebben kunnen vernemen; maar de verdryving uit Spanje zal de ondergang hunner zaak zyn.

Nogtans geheel Europa vormt in dezen stryd wenschen voor Frankryk.

Frankryk en Rusland maken eene gemeene zaak tegen Engeland.

Denemarken houdt met eer eenen stryd vol, waartoe het geene aanleiding heeft gegeven.

Zweden, verraden en verlaten door den Bondgenoot, waaraan een onverstandig Kabinet het opgeofferd heeft, heeft bereids zyne gewigtigste Provincien verloren, en loopt tot dien ondergang, onvermydelyk uitwerksel van de alliantie en der vriendschap met Engeland.

Even zoo zal het lot der opstandelingen in Spanje zyn. Wanneer de worsteling ernstiglyk aan den gang zal wezen, zullen de Engelschen Spanje verlaten, na aan hetzelve het rampzalig geschenk van den burgerkryg, den wreedsten der rampen, gedaan te hebben. Dan zal het aan Uwe Majesteits wysheid en weldadigheid staan, de door hen veroorzaakte onheilen te heelen.

Het Weener Hof heeft bestendiglyk aan Uwe Maj. de vriendschappelykste gevoelens betuigd. Verontwaardigd over Engelands staatkunde, heeft het zynen Minister van London willen opontbieden, den Engelschen Minister, die te Weenen was, teruggezonden, zyne havens voor Engeland sluiten, en zich met hetzelve in staat van vyandelykheid stellen. Het heeft die maatregelen vermeerderd, met te verbieden de toelating in zyne havens van de schepen, die, onder Neutrale vlag, niet dan de Engelsche goederen en waren overbrengen. Uwe Maj. heeft die weldadige bepalingen, voortgewerkt; zy heeft aan het Weener Hof vriendschap en vertrouwen betuigd, en dikwerf heeft zy aan hetzelve te kennen gegeven, dat Frankryk in deszelfs voorspoed een waarachtig belang stelt. Mogtens, in deze laatste tyden, heeft die Mogendheid hare toerustingen bovenmatig voortgezet. Hare krygsmagt, is heden boven alle evenredigheid met hare bevolking en finantiën. Uwe Ministers, Sire! hebben dit niet willen opmerken, dan om Uwe Maj. de noodzakelykheid te doen gevoelen van hare krachten te vermeerderen, ten einde steeds de benekkende overmagt te behouden, die tusschen de magt of de bevolking der beide Ryken bestaat.

Te Konstantinopel is eene nieuwe omwenteling uitgebarsten. De Sultan Mustapha is afgezet.

De Amerikanen, dat volk, welks deszelfs vermogen, voorspoed, en schier zyn bestaan, in den kortst. Reide, hebben het voorbeeld tot eene groote en moedige opoffering gegeven. Zy hebben zich, door een algemeen embargo, allen handel, alle zeevaart ontzegd, liever dan zich schandelyk te onderwerpen aan die schatting, welke de Engelschen aan de zeevarenden van alle volken begeeren opteleggen.

Duitschland, Italie, Zwitzerland en Holland, zyn vreedzaam, en wachten slechts op den vrede ter zee, om zich aan alle hunne nyverheid overtegeven.

Die vrede is de wensch der wereld; maar Engeland verzet er zich tegen, en Engeland is de vyand der wereld.

Ik vorder het vertrouwen, nieuwe opofferingen aan myne Volken; zy zyn noodzakelyk, om er hun nog aanmerkelyker uitteſparen, en om ons te geleiden tot het groote doel van den algemeenen Vrede, die alleen als het oogenblik der rust behoort aangezien te worden.

Franschen! ik heb in myne ontwerpen ſtechts één doel: uw geluk, en de zekerheid van uwe kinderen; en zoo ik ulleden wel ken, zult gy u haasten, om aan de nieuwe oproeping, welke het belang van het Vaderland vordert, te beantwoorden. Gy hebt my dikmaals gezegd, dat gy my bemindet! Ik zal de waarheid van uwe gevoelens erkennen, uit den drift, die gy zult betoonen, om myne ontwerpen, die zoo naauw verbonden zyn aan uwe dierbaarſte belangens, aan de eer van het Ryk en aan mynen roem, te helpen bevorderen.

(geteekend) NAPOLEON.

Van wegen den Keizer. De Minister Secret. van Staat,
(geteekend) H. B. MARET.

PUBLIEKE FONDSEN.

PRYZEN DER GRANEN enz., op de Koorn-Beurs te Groningen, van den 16 September.

Ommel. Tarwe	120, 122, 124 ℔ à 7 gl.	8,	10 ſt à 8 gl.
Old. witte idem	120, 122, 124 ℔ à 7 gl.	8,	10 ſt à 8 gl.
Drentſche Rogge	112, 114, 116 ℔ à 5 gl.	4,	8, 16 ſt.
Ommeland. idem	112, 114, 116 ℔ à 5 gl.	4,	8, 16 ſt.
Sappemeerd. idem	112, 114, 116 ℔ à 5 gl.	4,	8, 16 ſt.
Oldamt. W. Gaſt	98, 100 ℔ à 4 gl.	6,	8, 10 ſt.
Ommel. idem	98, 100 ℔ à 4 gl.	6,	8, 10 ſt.
Dikke en FI. Haver	80, 82, 86 ℔ à 3 gl.	2,	8 ſt.
Boekhaver	85, 368, 700 ℔ à 2 gl.	4,	8, 10 ſt.
Zonderwigt idem	à 2 gl.		4, 6 ſt.
Zomer Aweelzaad	à 16 gl.		10 ſt. à 11 gl.

Zetting van 't Roggen Brood en Boekweite-Meel te Groningen van den 19 September.

Brood van 8 ℔	—	ſ 7 ſtuiv.	2 duit.
't Spint Boekweite-Meel	—	14 ſtuiv.	duit.
½ — idem	—	7 —	—
¼ — idem	—	3 —	5 —
⅛ — idem	—	1 —	7 —
't Pond idem	—	2 —	2 —

GEMEENDE BERIGTEN.

VOOR HET LAND.

*** De Klerk G. DAMSTÉ, brengt by dezen ter kennis van de PREDIKANTEN, KOSTERS en ORGANISTEN, welke zulks aangaat, dat hy, ten zynen Huize zal vaceren, van heden den 20, tot den 27 September 1808, 's morgens van 9 tot 12 uren, en 's nademiddags van 2 tot 4 uren, tot het afgeven der CONCEPT QUITANTIEN wegens het vierendeel jaars TRACTEMENT, lopende over de Maanden April, Mei en Juny 1808.

GRONINGEN G. DAMSTÉ,
den 19 September 1808. *Klerk.*

*** Word hiermede bekend gemaakt, dat van heden af het ACADEMISCH ZIEKENHUIS zal openſtaan voor doorgaande inwendige Ziekten, en dat *'s Maandags* en *Donderdags* te 12 uren zal gevaceerd worden voor de behandeling van langdurige Ziekten, zullende er egter niemand worden geadmitteerd, ten zy voorzien van een admiſſie-billet, getekend door den Medicus Academicus S. E. STRATINGH, of den ondergetekenden.

GRONINGEN B. J. THOM. A THUESSINK,
den 19 September 1808. *A. L. M. Med et Phil. Doctor, Med. Pract. Profess. et Novoi. aced. praef.*

VOOR HET LAND.

*** De COMMISSIE van ONDERWYS voor het Departement GRONINGEN, vergadert op *Woensdag* den 12 October in het *Gemeenlands Huis* te *Groningen*, tot het afnemen van Examens. Zy, die zich dan willen laten examineren, moeten zich, ten minſten 8 dagen te voren, met den, by de Wet gevorderde, getuigſchriften daartoe aanmelden by den Schoolopziener van hun District.

TH. VAN SWINDEREN, *Secret.*

STERF-BERIGTEN.

*** Heden in den vroegen morgen, overleed tot myn, en myne Kinderen droefheid, myn veelgeliefde man SJOERT HARMS BAKKERLING. Hy ſtierf na een bedlegering van ſlegts 11 dagen, en na een gezegende Echtvereeniging van byna 26 jaren, in het 59ſte jaar zyns Ouderdoms. Geve daarvan door dezen kennis aan vrienden en bekenden.

GRONINGEN ANNEGIEN VAN SLOGTEREN,
den 16 Sept. 1808. Wedw. SJOERT HARMS BAKKERLING.

*** Het behaagde de onbegrypelyke Beſtuurder van 't Heelal, myne geliefde Echtgenoote RIEMKE SWART, die den 12den deſer zoo voorſpoedig van een Meisje verloſte, heden morgen circa drie uur, tot myne bittere droefheid, door den dood van my weg te nemen.

'T RUIGEZAND D. M. TEENSTRA.
den 18 September 1808.

*** Heden nacht cirka twee uren, overleed tot myne innerlyke droefheid, myne teederbeminde Echtgenoote HARMINA KRONE, in den ouderdom van ruim 54 jaren, na eene gelukkelyke Echtverbintenis van byna twaalf jaren, na eene bedlegering van 11 dagen. Bitter bedroefd, geve ik hier van kennis aan Vrienden en Bekenden.

VISVLIET JOHs. J. ZUIDHOFF,
den 19 Septemb. 1808. *Schoolmr.*

Met Conſent van den Heer *BAILJUW* van de JURISDICTIE van het WESTER KWARTIER, gedenkt den Wedman M. J. JUURSEMA in qite, op *Donderdag* den 29 September 1808, 's nademiddags te 3 uren, ten huize van de *Leek* naar *Groningen vice versa*, zynde laag 45 voeten, wyd 11½ voeten, hol 6 voeten, liggende by de Kastelein DOEDE J. POL op de *Leek*, publiek te Verkoopen: Het Oude VEERSCHIP van de LEEK, welke gevaaren heeft tot het overbrengen der Reizigers, en timmerwerf van ALBERT JANS op de *Leek*, zullende de Condiën 3 dagen bevoorens, ten huize van Verkoop ter leezing liggen.

TOT KERMISSEN PLATEN,

zyn in de Boekwinkel van J. GROENEWOLT, in de Zwane-Straat in de *ATLAS*, het *wyſde Huis* van de Breede Markt, onderſtaande nuttige en vermaakelyke Boekjes te bekomen: GELLERT'S Fabelen, 3 deelen, *f* 8-: dito zonder platen *f* 1-16-: KLEINE BIBLIOTHEEK voor Kinderen, *f* 1-: LETTERGESCHENK voor de Jeugd, met 60 gekl. figuren *f* 1-: LETTERGESCHENK voor de Jeugd, het 90ſte gekl. figuren *f* 1-10-: DE VRIEND DER KINDEREN, 8 deelties in 4 halve franſche ZALIGMAKER en zyne eerſte NAVOLGERS, *f* 1-10-: REDDINGIUS, nieuwe Leerryke Verhalen, *f* 1-4-: dito, zonder platen *f* 1-: VAN DEN BERG, bandjes, *f* 9-: Bybelſche Hiſtorie-Vragen, *f* 1-8-: MULLERS laatſte Vruchten *f* 1-2-: E. BEKKER en A. DEKEN, Economiſche Liedjes, 2 deelen, *f* 11-5-: E. BEKKER, Fabelen voor de Jeugd, *f* 2-8-: VOOR KINDEREN, *f* 1-16-: KLEINE BIBLIOTHEEK voor Kinderen, *f* 1-: LETTERGESCHENK voor de Jeugd, 2 deelen, *f* 2-10-: dito, *f* 1-: Lees- Taal- Schryf- en Rekenkundig Leer- en Leesboek, 3 ſtuks *f* 2-16-: VADERLY, A. B. C. BOEK. *f* 1-15-: en LEERZAME VERHALEN, *f* 1-8-: MULLER, Naaſtigheid der Kinderen beloond, *f* 1-8-: dito, NEUW JAARS-BOEKJE, *f* 1-15-: DE KE, uitgezogene Bybelſche Verhalen, *f* 1-8-: dito, (*Verv'g hier na*)

Met Authoriſatie en op laſt van den Heer *LAND-DROST*, gedenken de GECOMMITTEERDEN tot de GRAVINGE van het ZYLDIEP, tuſſchen WINSUM en OBERGUM, met adſumtie van de Over-Opziener G. BONSEMA, publiek Uitteobeſtedegen: *Het Herſtellen van 's Lands Buitingen, en het Trekpad, in en aan het Dorp Winſum.*

Deze Uitbeſteding zal geſchieden op *Saturdag* den 24 September 1808, 's nademiddags ten 2 uren, ten Huize van de Wedw. VAN DYK te *Winſum*, alwaar het Beſtek drie dagen bevorens zal zyn te leezen.

De *BAILJUW* van het FIVELINGO KWARTIER, Notificeert by dezen, dat op het aanſtaande LOPPERSUMMER-JAARMARKT, hier zullen worden toegelaten eenigerhande SPELEN om GELD, het zy op *Draayborden*, met *Vingerhouden*, het zogen. *Wip* op *Zwaard* of wat dies meer is: zullende voorts *Kwakzalvers*, *Bedelaars* en alle *ſuſpecte Perſoonen*, door de *Gerigts-Bedienden*, ſtandvastig worden verdreven.

DIVERTISSEMENT.

De KERMIS, [illegible] KERKENS MARKT te *Winſchooten*, ſtaat wederom van dit Jaar gehouden te worden op Donderdag en Vrydag den 29 en 30 September.

DIVERSE COMMISSARISSEN.

VERKOOPING VAN ENGELSCHE PRYSGOEDEREN.

De VENDUMEESTER by het DEPARTEMENT van de CONVOYEN en LICENTEN te HARLINGEN, zal ten overſtaan van den COMMISSARIS GENERAAL van *ZYNE MAJESTEIT* den KONING van HOLLAND, by voorſz. Departement, op *Vrydag* den 7 October 1808, des nademiddags ten drie uren te *Delfzyl*, ten huize van R. HELDERAR in de *Zon*, publiek Verkoopen:

Een welbezeild BRIKSCHIP, genaamd *THE BETSEY*, genomen door de *Franſche Kaper L'EGLÉ*, lang over Steven 77 voeten, wyd buiten aan Berghouten 22½ voet, hol van de Buikdelling tot op 't Dek en de groote Maat 14 voeten; en hol van de Buikdelling tot op 't Dek by de voorſte Balk van 't groot luik 13½ voet, *Groninger* Maat.

Een dito BRIKSCHIP, genaamd *THE EXPEDITION*, genomen door de *Franſche Kaper LE POMMEREUL*, Kapt. LALLEMAND; lang over Steven 80 voeten, wyd over zyn Berghouten 23 voeten 4 duim, hol van de Buikdelling tot op 't Dek by de groote Maat 14 voeten, en hol van de Buikdelling tot 't Dek by de voorſte Balk van 't groot luik 13½ voet, *Groninger* Maat.

Mitsgaders circa 7 Tonnen TEER, en Veertien VERLAKTE STOELTJES.

Als mede een welbezeilt SCHOONER SCHIP, genaamd *THE MARGRETH*, genomen door de *Franſche Kaper LE GLANEUR*, lang over Steven 60 voeten, wyd over zyn Eerkhouten 19 voeten 4 duim, hol van de Buikdelling tot boven 't Dek 10 voeten 10 duim, *Groninger* Maat.

Nog zal er zelves tyd en plaatſe worden Verkocht: De Lading EIKEN HOUT; uit voorſz. Pryſchip.

Voornoemde Schepen met hun ſtaande en lopend Wand, Rondhouten, Ankers, Zeilen, Touwen &c., breder op de Inventarisſen geſpecificeert.

Te gemelder tyde en plaatſe voorſz. zullende nadere gelegenheid begerenden, addreſſeere zich by den Vendumeester voor NOORDEN [illegible] Inventarisſen en Noticien in eyde te bekomen zullen zyn.

TOT [illegible] C. BENKES VOORTS [illegible]

zyn by R. J. SCHIERBEEK aan de Breede Markt, in Groningen, [illegible] te bekomen:

't PRENTGESCHENK VOOR GOEDE KINDEREN, beſtaande in Kleine Geſchiedenisſen over de Natuur, met *twaalf gekleurde Plaatjes*, á 20 ſt.

De VERANDELINGEN MET BEIME KWEEKELINGEN, en VERHANDELINGEN OVER DE ONS OMRINGENDE NATUUR; *met zestien gekleurde Plaatjes*, á 18 ſt. Met *zwarte Plaatjes* á 14 ſt.

Het VADERLYK ONDERRIGT VAN JACOB EN ZYNE KINDERTJES. Met *gekleurde Plaatjes* á 10 ſt. Met *zwarte Plaatjes* á 7 ſt.

De KLEINE KINDERVRIEND, met *gekleurde Plaatjes*, in een Cartonne bandje; met *gekleurde Plaatjes* á 6 ſt.

Het VADERLYK WOORD, met VADER JAKOB en zyne Kindertjes, in een Cartonne bandje; met *gekleurde Plaatjes* á 6 ſt.

Nog zyn by denzelven de volgende fraaye PRENTE-BOEKJES te bekomen, als: Museum van Natuurlyke Historie, voor Kinderen, 3 Deeltjes, á 4 gl. 4 ſt. —— Museum voor de Jeugd, 2 Deeltjes, á 3 gl. 10 ſt. —— Gallery van Afbeeldingen, voor de Jeugd, 2 Boekjes, á 3 gl. 10 ſt. —— Magazyn van Afbeeldingen, 2 Stukjes, á 4 gl. 4 ſt. —— Zakboekje voor de Jeugd, á 2 gl. 8 ſt. —— BOETS, Kleine Schaalen, 2 Deelen, á 3 gl. —— Robinſon de Jonge, Reize naar Otaheite, á 1 gl. 14 ſt. —— Magazyn van Natuur en Kunst, á 2 gl. 8 ſt. —— De Godsdienst voor Kinderen, á 16 ſt. —— Nuttige en Vervrolykende Tydkorter, á 16 ſt. —— Leerzaam en Prentkundig Kabinet, á 14 ſt. —— Jeannetje en haar Popjen, á 8 ſt. —— Gallery van Wilde Volken, á 2 gl. —— Leerzame Vertellingen en Fabelen, á 10 ſt. —— GLATZ, Reizen voor de Jeugd, 3 Deeltjes, á 4 gl. —— Zwarte Platen, á 3 gl. 16 ſt. —— Nieuw Teekenboekje voor de Jeugd, 3 Stukjes, á 1 gl. 16 ſt. —— CATECH. Teekenboekje, á 9 ſt. —— Nederlandſche Spreekwoorden, 2 Stukjes, á 1 gl. 10 ſt. —— Letter-Geſchenk voor de Jeugd, 2 Stukjes, á 2 gl. 10 ſt. —— Nieuw Jaars Gift voor Kinderen, 2 Stukjes, á 1 gl. 10 ſt. —— Geſprekjes en Vertellingen, á 16 ſt. —— Mengelſchriften voor de Jeugd, 2 Stukjes, á 1 gl. 14 ſt. —— Deugdryke Voorbeelden, 3 ſtukjes, á 2 gl. 14 ſt. —— P. MOENS, Letter-Kransje, á 9 ſt. —— Het A. B. C. Spel, Taal- en Rekenkundig Leerboek, 3 Stukjes, 2 gl. 6 ſt., en meer andere. Voorts alles wat in eenen kompleten Boekwinkel behoort.

Te Groningen, by M. VAN HEYNINGEN BOSCH, in de Oude Ebbinge Straat.